UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Consiliorvm Sive Responsorvm Avgvstini Beroii Bononien. I. C. Praestantissimi Volumen ...

Cum Summariis, & Indice rerum, ac verborum locupletissimo

Vltimarvm Volvntatvm, Svccessionvm, & Legitimationum materias distinctè continens

Bero, Agostino

Venetiis, 1577

Consilivm LXV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96520

Visual Library

ſed etiam ad ſubſtitutionem vulgarem, & fideicōmiſ-
ſariam, & ad vtrunq; ſit referenda, oſtēdo in primis
ex eo, qđ hæc conditio fuit appoſita ante legatū, &
ſubſtitutiones poſtea factas, ergo ad oīa debet refer-
ri per ea, q̄ voluit Bar. in d. l. q̄ conditio, & ibi Pau. de
Caſt. ff. de cond. & demon. & dixi ſupra. ¶ Secūdò &
52 melius hoc demōſtro, † pōderando iſta verba aduer
ſatiua ſin aūt ex aliquo &c. iunctis not. per Bar. in d. l.
in repetēdis in fi. verb. qui dicit, ꝙ ſi teſtator prius fe-
cerit inſtitutionē, vt puta dicēdo filiū meū hæredem
inſtituo, & plura ēt legata, & diſpoſitiones, deinde ꝑ
verba iſta aduerſatiua, quod ſi, vel per verba ſin aūt,
dixerit, ſi autē filius meus deceſſerit ſine liberis ſub-
ſtituo Titiū, Caio lego fundū, Sēpronio lego domū
&c. ꝙ in oībus legatis, & diſpoſitionibus factis poſt il
la verba aduerſatiua, ſin autē, vel ſimilia, intelligetur
adiecta, & appoſita illa cōditio, ſi fili⁹ deceſſerit ſine
liberis: ergo cū in caſu noſtro poſt ſubſtitutiones fa-
ctas in prima parte teſtamenti teſtator per iſta verba
aduerſatiua ſin autē, ex aliquo ex dictis ſuis filijs ſic p̄
decedēte cōtigerint filiæ fœminæ &c. fecerit legatū
dotiū, itē ſubſtitutiones vulgarē, & fideicōmiſſariā,
ergo in oībus dicetur hæc cōditio de filiabus fœmi-
nis expreſſa, & adiecta per illa verba aduerſatiua ſin
aūt &c. ¶ Tertio hoc idē apertius oſtendo, nā in hac
ſecūda particula teſtamēti, ibi ſin aūt, vel ibi ēt in reſi
duo &c. qui verſ. venit cōtinuatiuè ad p̄cedētia, teſta-
tor nō fecit ſubſtitutionē de tota hr̄ditate, nec de oī-
bus bonis, ſed de reſiduo eius, qđ ſup eſſet, deductis
dotibus relictis filiabus in caſu, quo ſupereſſent filiæ
fœminæ, ergo ſequit̄, ꝙ ſicut relictū dotiū dicitur fa
ctū ſub illa cōditione, ita ſubſtitutio facta de reſiduo,
cū ſolū teſtator conſiderauerit reſiduū bonorū reſpe
ctu dotium relictarū dictis filiabus in caſu, quo filiæ
53 fœminæ ſupereſſe contigerint: † Et quamuis reſidui
appellatione totum contineatur. l. 2. cum ibi not. C.
de hæred. inſtituen. tamen hoc eſt verum, quādo de
parte non appareret aliter prouiſum, vt ibi habetur;
ſed in caſu noſtro apparet prouiſum de parte bono-
rum pro cauſa dotis in caſu, & ſub conditione, ſi cō-
tigerint ſupereſſe fœminæ, deinde apparet ſubſtitu-
tionē factā eſſe de reſiduo bonorum, ergo debebit in
telligi ſubſtitutionem fuiſſe factam ſolū de parte bo-
norum, & ſic reſiduo, conſiderando reſiduum reſpe
ctu bonorum relictorū pro dotibus; ſicut igitur reli
ctum dotiū fuit factū ſub illa conditione, ita & ſubſti
tutio facta de reſiduo bonorum: & hæc eſt vera intel
ligētia huius ſecūdæ particulæ teſtamenti, nec aliter
pōt dici directè cōſiderādo. Et ex p̄dictis iudicio om
niū rectè intelligentium apparent reſoluta oīa, quæ
multum videbantur ſtringere contra filios dicti Ia-
cobi reos conuentos. ¶ Aliqua etiam poſſent addu-
ci pro reſponſione nonnullorum, quæ aliàs adducta
fuerunt in voce per quendam excellentiſsimum ad
uocatum partis aduerſæ: ſed quoniā illa quoque ex
p̄dictis ſatis apparent reſoluta, & etiam ſunt ſatis de-
bilia, vt fortè poterūt iuſtiſsimi, & excellentiſsimi iu
dices ꝑ ſe percipere, ideò decreui vlterius me nō ex-
tendere, cū ſatis ex p̄dictis, & ex alijs aliàs conſidera-
tis conſtet de optimo iure filiorum Iacobi, & de nō
iure filiorum domini Feliſii. Laus Deo.

SVMMARIVM.

1 *Hæres, vel legatarius grauatus aliquid facere non cadit à iure ſuo, neque legato priuatur, ſi non fecerit, quando teſtator in caſu, quo non faceret, nec hanc, nec aliam pœnam impoſuit, neque vlterius proceſſit.*

2 *Subſtitutio facta ſimpliciter per verbum ſubſtituo hr̄dibus inſtitutis, abſque aliquibus verbis tractū, ſeu diſtributionem tēporis importantibus vulgaris dicitur, & non fideicommiſſaria.*

3 *Etiam ſi facta eſſet per illa verba, inuicem ſubſtituo.*

4 *Frater patruelis p̄fertur ſorori ipſius defuncti ab inteſtato in ſucceſſione bonorum patrimonialium, & allodialium ſtante ſtatuto, ꝙ agnati vſque ad quartum gradum ſecundum ius canonicū ab inteſtato ſuccedant, ac præferant filiabus fœminis defuncti, & alijs oībus fœminis cuiuſcūque lineæ, & gradus, & ī ciuitate Ferrariæ idē ē quoad bōa emphyteoſis eccleſiæ ...*

5 *Etiā ſi aliud ſtatutū extaret, in quo ſaluū eſſet ipſis mulieribus nuptis, & nubentis omne ſuū ius, quod habent in bonis auorum, patrū, & auiarum, ſi contingeret ipſos mori abſque filijs, & filiabus, & etiam in bonis fratrum relictorum hæredum, ſi contingeret eos mori ſine filijs, & filiabus, ſtante principis decreto, ꝙ ſeruanda eſſent ſtatuta ſpecialiter in cauſis prouidentia, & illis ſpecialiter non prouidentibus, ius commune.*

6 *Statutum, de quo proximè, idem, quod ius commune dicit.*

7 *Statutum diſponēs idē, quod ius cōmune, dicit eſſe ius commune, & non prouiſio ſtatutaria, maximè ſi non ſpecialiter diſponeret, ſed per verba generalia ſe ad ius commune referret.*

8 *Et tunc ius commune attenditur, & non ſtatutum.*

9 *Caſus mixtus non comprehenditur ſub diſpoſitione ...loquente de caſu ſimplici.*

11 *In ſucceſſione inteſtata bonorum emphyteoſ. eccleſiæ frater patruelis præfertur ſorori ipſius defuncti, ſtante conuentione inueſtituræ, ꝙ ſi quis moriatur ab inteſtato, vel ſine legitima voluntate res ſibi ad liuellum renouandum conceſſæ deueniant ad agnatos ſecundum gradus prærogatiuam, quibus deficientibus, deueniant ad cognatos: Quod verum eſt, ... ſi bona conceſſa eſſent pro ſe, & hæredibus. nu. 13.*

12 *Agnatorum appellatione in contractibus maſculi tantum, & non fœminæ comprehenduntur.*

13 *Hæredum appellatione extranei maſculi, & fœminæ veniunt.*

14 *Verbum hæredes ratione ſubiectæ materiæ diuerſimodè capitur.*

15 *Hæredis appellatione fœminæ non continētur, ſi maſculi extent, ſtante ſtatuto, ꝙ maſculi fœminis ab inteſtato præferantur, ſecus ſi maſculi non extarent.*

16 *Filia fœmina aliàs à ſucceſſione vniuerſali excluſa propter maſculos eſt dotanda, & alenda de bonis paternis.*

17 *Falcidia pro legitima iure naturæ debita capitur, quando ... reſpectu filiorum fit mentio.*

EPITOME.

SVBSTITVTIO facta hoc modo, & eiſdē hæredib⁹ meis oēs filios eorū maſculos legitimos, & naturales, & deſcēdentes ab eis ſibi inuicem ſubſtituo, ſimpliciter in ſtirpem, & non capita, ſolum vulgarem inter hæredes, ipſorumq́; filios continet.

Si duo ſint in loco ſtatuta, quæ ibi ſeruentur, vnū, quod ſolum ſaluet mulieribus nuptis, & nubendis omne ius, quod habent in bonis auorum, patrum, & auiarum, ac etiam in bonis fratrum relictorum hæredum, ſi contigerit eos mori ſine filijs, & filiabus, & alterum diſponat, quòd agnati vſque ad quartum gradū ſecundum ius canonicum ab inteſtato ſuccedant, ac præferantur filiabus fœminis cuiuſcunque lineæ, & gradus, frater patruelis in ſucceſsione inteſtata præfertur ſorori ipſius defuncti, ſtante principis decreto in loco illo, ꝙ ſeruari deberent ſtatuta ſpecialiter in cauſis prouidentia, & illis ſpecialiter non prouidentibus, eſſet ad ius commune recurrendum.

In ſucceſsione inteſtata emphyteoſis eccleſiaſticæ etiam conceſſę pro ſe, & hæredibus, ſtāte ſtatuto Ferrarienſi, frater patruelis præfertur ipſi ſorori, & maximè quando pacto inueſtituræ conuentum eſt, ꝙ ſi quis moriatur ab inteſtato, vel ſine legitima voluntate, res ſibi ad liuellum renouandum conceſſæ deueniant ad agnatos ſecundum gradus prærogatiuam, & agnatis deficientibus, ad cognatos.

CONSILIVM LXV.

CVM ab arbitris đ ſola veritate, & dubiorũ deciſione fuerim reqſitus, idcirco viſo te ſtõ Bartholomęi antiqui, viſoq; pũcto mi hi exhibito vnà cũ dubijs ĩ illo poſitis, atq; ſtatutis, & capitulis terrę Argẽtę, & ciuitatis Ferrarię conſideratis, omiſsis allegationib⁹, quæ hincinde pro vtraq. parte fieri poſſent, cõcludo primo, † Ser Nicolaũ alterũ hæredẽ inſtitutũ à Bartholomęo eius patruo ob non ſolutionẽ librarũ ducentarum, quas ipſe grauatus fuerat ſoluere fratri ſuo cohæredi, & ob extractionẽ ſcripturarũ extra domũ teſtatoris à ſer Nicolao factã ab alqiuo iure ſuo non cecidiſſe, neq; prælegatũ fuiſſe legato domus, & ſcripturarum ſibi factorum, quoniam in caſu non ſolutionis, & extractionis prædictæ teſtator ipſi ſer Nicolao prælegatario nec huiuſmodi pœnam, nec aliam impoſuit, cũ vlterius non proceſſerit, arg. eorum, quæ voluit Bal. in l.3.C. de ſacroſan. eccle. & tradit Innocen. in c. qualiter, & quando il 2. de accuſat. & faciũt ea, q̃ habẽtur in l. filius familias, §. diui, vbi bonus tex. ff. de leg. j. in l. pater filiam, §. iulius agrippa. l. lucius ff. de leg. 3. l. fi. ff. de his, q̃ pœn. nom. & l. vnica cũ ibi no. C. eo. tit. ¶ Secundo concludo inter ſer Nicolaũ, & Cauſettum hæredes, & inter ipſorũ filios maſculos nullũ fuiſſe factum fideicõmiſſum, nec aliquã extare, ſeu factã fuiſſe ſubſtitutionem fideicõmiſſariam per illa verba teſtamẽti, & inuicẽ ſer Nicolao, & Cauſetto oẽs filios eorum maſculos legitimos, & naturales, & tàm natos, q̃ poſtumos, & deſcendẽtes ab eis ſibi ipſis inuicẽ ſubſtituo ſimpliciter in ſtirpẽ, & nõ in capita &c. ſed dico verba ſolã vulgarẽ ſubſtitutionẽ importare, tũ qa ſubſtitutio facta ſimpliciter ꝑ verbũ ſubſtituo hr̃di inſtitutis abſq; aliquibus verbis tractũ, ſeu diſtributionem tẽporis denotãtibus dicitur eſſe vulgaris, non fideicommiſſaria, tum quia in dubio ſubſtitutio debet præſumi, & intelligi directa, & nõ obliqua verbis ciuilibus, ibiq; glo. ff. de vulg. & pupillar. c. ſi pater de teſta. in 6. & ita tenẽt Bar. Ale. & alij doct. cõmuniter, vt atteſtatur Ale. in l. gallus per gl. ibi in §. qui rectè ff. de liber. & poſth. † Quod verũ eſt ẽt, ſi ea eſſet ſubſtitutio per illa verba inuicẽ ſubſtituo, vt eſt tex. in l. nã hoc iure §. 1. ff. de vulg. & pup. ibi in vulgarẽ tantummodo caſum &c. qcquid dixerit Bal. contrariũ volens in l. humanitatis. C. de impub. & aliis ſubſtit. colu. 15. q nõ reſpõdet textui in d. l. nã hoc iure & cũ opinio cõmunis ſit cõtra eum, idcirco illius ſententiæ ſtandũ non eſt ad ea, q̃ tradũt canoniſtæ in c. & in c. ne innitaris de cõſtit. Concluditur ergo, ꝙ in caſu noſtro non fuit ſubſtitutio fideicommiſſaria per prædicta, nec pupillaris ẽt, tum quia facta puberibus, tũ quia iis, qui non erant in poteſtate teſtatoris, inſtit. de pupill. ſubſtit. in prin. cũ ſimil. Fuit igit̃ hæc ſubſtitutio vulgaris, quæ ĩ caſu noſtro expirauit, atq; euanuit, ex quo hæredes inſtituti, qbus ea facta fuit, hæreditatem adiuerunt l. poſt aditam C. de impub. & al. ſubſtit. ¶ Ex quibus infertur, ꝙ dicti ſer Nicolaus, & Cauſettus inſtituti hr̃des fuerunt abſque aliquo onere fideicõmiſsi reſtituendi eorum filiis, & deſcendẽtibus: & ideo cum ſer Nicolaus deceſſerit relicto ventre prægnante, ex quo poſtea natus ẽ poſthumus vocatus Nicolaus nomine ſui patris, q patri ſuo ſucceſſit: ſequitur hinc, ꝙ dictus Nicolaus iunior, qui ẽt habuit bona dicti Bartholomęi teſtatoris, illa nõ dicit̃ habuiſſe ex teſtõ Bartholomęi, ſed vt hæres ſer Nicolai eius patris, cui vel ex teſtõ ſuo, vel ab inteſtato ſucceſsit. ¶ Infertur etiam ex prædictis, ꝙ dicta domus, & ſcripturæ ipſi ſer Nicolao prælegatæ nõ dicũtur ex teſtõ Bartholomęi fideicommiſſo ſubiecta.

¶ Itẽ infero, ꝙ ex quo Nicolaus iunior in pupillari ætate, & ab inteſtato deceſsit iuxta tradita ꝑ Bar. in l. 1. in prin. ff. de ſuis, & legit. ad bona, q̃ habuit ex hr̃ditate patris, nõ debet admitti aliquis vocatus in teſtõ Bartholomęi per ſubſtitutionẽ aliquã fideicõmiſſariam, ſed illi, qui de iure poſſunt ei ab inteſtato ſuccedere. ¶ Quis aũt ab inteſtato ſuccedere debeat Nicolao iuniori, Lucia ne eius ſoror, an verò Bartholomęus filius Cauſetti, qui ẽ frater patruelis dicti Nicolai, eique in quarto gradu de iure ciuili coniũctus §. quarto Inſtit. de gradibus l. iurecõſultus §. eodẽ gradu ff. eo. & de iure canonico in ſecũdo c. ad ſedẽ 35. q.
4 5. iuncta gl. in d. l. iureconſultus? † Cõcludo vtique dictũ Bartholomęũ eſſe præferendũ in ſucceſsione bonorũ patrimonialiũ, & allodialiũ ab ĩteſtato dicti Nicolai iunioris ipſi Luciæ ſorori: & hoc ex ſtatuto Ferrarienſi, qđ in caſu noſtro in terra Argentæ ſeruãdũ eſt: in quo ſtatuto ſub rub. de ſucceſſ. ab inteſtato in §. ſi autem quis decedat nullis &c. cautum eſt, ꝙ agnati vſque ad quartum gradum incluſione, connumerando gradum ſecundum ius canonicũ, ab inteſtato ſuccedant, ac præferantur filiabus fœminis defuncti, & aliis oĩbus fœminis cuiuſcũque lineæ, & gradus: quæ tamen dotari debent, vt in dicto ſtatuto &c. Attento igitur hoc ſtatuto dictus Bartholomęus, q erat quoad dictũ Nicolaum iuniorem in ſecundo gradu connumerando gradum ſecũdum ius canonicum, ab inteſtato ſuccedere debet dicto Nicolao, & pręferri Luciæ ſorori ſuæ. ¶ Quòd autem ſtatutum Ferrarię ſeruandum ſit in terra Argentę in caſu, quo nõ eſſet ſpecialiter prouiſum per ſtatutũ Argentæ, cõſtat ex quibuſdã literis Ducis Alphõſi editis, & emanatis in vim legis, ac cõſtitutionis iux. §. ſed & qđ principi Inſti. de iure na. gen. & ciuil. ll. 1. ff. de cõſt. prin. qbus mãdauit, ꝙ in cauſis, in qbus ſtatuta Argentæ non prouident, ſpecialiter non ꝓuidendo, ſeu mentionẽ ſpecialẽ nõ faciendo, recurrendũ ſit ad ſtatuta ciuitatis Ferrarię, & eueniẽte caſu, ꝙ de caſu contingenti nõ fieret mẽtio in ſtatutis Ferrariæ, voluit præfatus Dux, tunc eſſe recurrendũ ad ius cõmune, illudque ſeruari: ſed in caſu, de quo q̃ritur, ſpecialiter non reperitur prouiſum per ſtatuta Argentę, ergo in eorũ defectu ad ſtatuta ciuitatis Ferrariæ eſt recurrendũ, q̃, vt ſupra dictũ fuit, caſum noſtrũ expreſsè diſponunt, atq; decidũt.
5 ¶ Nec † obſtat ſtatutũ Argentæ ſub rub. de mulieribus nõ ſuccedẽtibus in bonis paternis in §. ſaluo tñ ipſis mulieribus &c. in quo cauet̃, ꝙ extãtibus filiis maſculis filię fœminę dotari debeãt, & vltra dotes datas, ſeu dãdas à fratribus de cõſilio duorũ, vel triũ de linea paterna nihil ĩ hr̃ditate paterna petere poſsint, ſaluo tñ ipſis mulieribus nuptis, & nubẽdis oĩ ſuo iure, qđ habent in bonis auorũ, patrũ, & auiarum, ſi cõtingeret ipſos mori abſque filiis, & filiab⁹, & ẽt in bonis fratrũ relictorũ hæredũ, ſi cõtingerit eos mori ſine filiis, vel filiabus: Nã ex his vltimis verbis ſtatuti vr̃ deciſum, ꝙ fratre moriente ſine filiis, aut filiabus, ſorores habeant ius ſuum ſaluũ in bonis fratris: ſed ius ſororibus competens in bonis fratris decedentis ſine filiis, & filiabus eſt, ꝙ ipſæ ſorores admittantur ad ſucceſsionem, excluſio patruo, excluſiq; fratribus patruelibus, vt eſt text. in auth. ceſſante, & in auth. poſt fratres la 2. C. de legit. hæred. Ergo per ſtatuta Argẽtę dicitur prouiſum in hoc caſu noſtro, ꝙ Lucia ſoror ſit pręferenda in ſucceſsione fratris Nicolai ipſi Bartholomęo fratri patrueli, q dicitur eſſe in remotiori gradu. Quo fit, vt quoad hunc caſum ad ſtatuta Ferrarię nõ ſit recurrendũ, ad q̃ ſolũ in ſubſidiũ deficiẽtibus ſtatutis Argẽtę recurrit̃: Et hoc eſt potiſsimũ fundamentum, quod ad fauorem dictę Lucię fieri, & excogitari poſsit. ¶ Sed tamen ſequendo concluſionem

nem tradită ad fauorẽ dicti Bartholomęi, huic fun-
6 damẽto pōt reſponderi primo, ꝙ † ex quo dictū ſta-
tutū Argẽtæ ſe refert ad ius cōmune, & ſic tacitè idẽ
quod ius cōmune diſponit ſimpliciter ſe referendo
ad illius diſpoſitionẽ, ſeu ad ius de iure cōmuni ſoro
ribus cōpetens, vt ſupra, ſequiť, ꝙ illa non diciť eſſe ꝓ
uiſio ſtatutaria, ſed ius cōmune, quodque ſorores, q̄
fratribus ſine filijs decedentibus ſuccedunt, dicūtur
ſuccedere ex iuris cōmunis, haud ſtatuti diſpoſitio-
7 ne: † quoniā ſtatutū diſponens idẽ quod ius cōmu-
ne diciť eſſe ius cōmune, gl. in c. j. in ver. facti de cōſti.
in 6. ibiq; Ioannes And. Bar. in l. j. ff. ad l. falcid. in verſ.
quæro, ſi ſtatutū, & ibi latiſsimè Alc. cū ſimilibus per
eū allegatis, Ioā. de Imo. ibi, & ī c. j. de reſcript. & hæc
eſt magis communis opinio, quę maximè procedit,
quando ſtatutum ſpecialiter non diſponeret idem,
quod ius commune, ſed ſimpliciter ſe per verba ge-
neralia ad ius cōmune referret, vt eſt in caſu noſtro.
8 † quoniam tunc ex quo neceſſariò eſt recurrendum
pro deciſione ad ius commune, nec per ſe ſufficit di
ſpoſitio ſtatuti iux. auth. ſi quis in aliquo. C. de eden.
cū ibi no. & ar. eorū, quæ habentur per doc. in c. quo
niam contra falſam de probat. erit in cōſideratione
ius cōmune, & non ſtatutum, quod per ſe nō habita
relatione ad aliud nihil eſſet, nihilq́; diſponeret, vt in
dictis iuribus, & arg. l. penul. cū ibi not. C. de ſenten.
quę ſine cer. quantit. profer. Ex quibus ſequitur, ꝙ in
caſu noſtro non dicitur prouiſum per ſtatuta Argen
tæ, vel ſaltem per ſtatuta prędicta non dicitur ſimpli
citer prouiſum, ſed habita relatione ad ius commu-
ne, & ſic ad aliud, vt ſupra. Sed cōſtitutio Ducalis, de
qua habetur in dictis literis, loquitur, quando non eſ
ſet prouiſum ſimpliciter per ſtatuta Argentæ, ꝙ tūc
ſit recurrendū ad ſtatuta Ferrariæ, ergo ſub verbis il
lius conſtitutionis caſus noſter, & ſtatutum prędictū
cōprehendi non poteſt, cum per illud non ſimplici
ter hoc in caſu prouideri dicať, ſed habita relatione
ad aliud, hoc eſt ad ius cōmune, & quid non dicitur
ſimpliciter tale, quod eſt tale ſecundum quid l. hoc
legatum ff. de leg. 3. l. j. & 2. C. de patribus qui fil. di-
ſtrax. Bar. in l. ſi maritus §. legis iuliæ. ff. de adult. ¶ Se
cūdo reſpondeo, ꝙ conſtitutio Ducalis, q̄ in dictis li-
teris habetur, diſponit, ita demū ſtatuta Argentæ eſ-
ſe ſeruanda, nec ad ſtatuta Ferrariæ eſſe recurrendū,
quādo reperitur ſpecialiter ꝓuiſum in caſu, de quo
quæritur: alioquin ſi per ſtatuta Argentæ non ſit ſpe
cialiter prouiſum, tunc ad ſtatuta Ferrariæ ſit recur-
rendū: ſed in caſu, de quo loquimur, videlicet an ſo-
ror fratri ſuccedat excluſis alijs agnatis remotiori-
bus, ſtatutū Argẽtæ nec expreſsè, nec ſpecialiter, nec
de ꝑ ſe ꝓuidet, ſed tacitè, & ꝑ verba generalia, atque
habita neceſſaria relatione ad aliud; igitur ex forma
dictæ Ducalis cōſtitutionis eſt ad ſtatuta Ferrariæ re
currendū. ¶ Præterea negari nō pōt, quin, ſi volum⁹
hunc caſum debere per ſtatutū Argentæ determina
ri, neceſſarium omnino ſit ad diſpoſitionem quoq;
iuris cōmunis recurrere, vt de ſe patet, & ex p̄dicts
colligitur: ſed ex forma, & diſpoſitione dictæ conſti-
tutionis Ducalis ad ius commune non eſt recurren
dum, niſi in ſubſidium videlicet deficientibus ſtatutu
Ferrariæ, cū prius ad ſtatuta Ferrariæ, deinde ad ius
commune ſit recurrendum. ¶ Rurſus dicta conſtitu
tio Ducalis loquiť de ſtatutis Argentæ ſimpliciter
videlicet quādo aliqs caſus nō eſſet ꝑ illa ꝓuiſus: ſed
in caſu noſtro per ſtatuta Argentæ, & ius cōmune ſi
mul diciť prouiſum, & ſic iſta eſt diſpoſitio mixta, &
ſtatuti, & iuris cōis, ergo nō debet cōprehendi ſub di
ſpoſitione, ſeu ſtatuto loquente ſimpliciter de ſtatu
to prouidente, & maximè in exorbitātibus, ꝓut nos
9 ſumus, qa † ſub diſpoſitione exorbitanti loquẽtę dę
caſu ſimplici non cōprehenditur caſus mixtus l. ...
prin. ibiq; Bar. & oẽs ff. de verb. oblig. Itaq; ex p̄dictis
cōcludendū eſt, ꝙ dictus Bartholomęus ab inteſtato
ſuccedere debet Nicolao iuniori, excluſa Lucia ſo-
rore in bonis allodialib⁹, & patrimonialibus. ¶ Quid
iuris aūt ſit in bonis emphyteoticis ab Archiepiſco-
10 patu Rauennæ cōductis? † dico idẽ eſſe, quoniā ſtatu-
tū Ferrariæ, quod, vt dixi, ſeruandū eſt, non facit dif-
ferentiā inter bona patrimonialia, ſeu allodialia, &
bona emphyteotica eccleſiaſtica. ¶ Huic tñ vltimo
videnť obſtare ea, q̄ habētur in. c. eccleſia S. Mariæ,
in. c. quæ in eccleſiarū de cōſti. in. c. bene quidẽ 96. di-
ſtin. & in. c. fi. de rebus eccleſiæ non alienan. vbi ſtatu-
ta laicorū expreſsè diſponentia de rebus eccleſiæ nō
valent. Sed aduertendum eſt, an dicta ſtatuta Ferrariæ
ſint à ſede Apoſtolica confirmata, nam propter con-
firmationẽ illis ſtandū eſſet, vt habeť in locis ſupra-
mè allegatis. ¶ Vel dici pōt, ꝙ ex quo diſpoſitio di-
ctorum ſtatutorum Ferrariæ diſponētium ...
nis ēt emphyteoticis eccleſiaſticis eſt conformis con-
ceſsioni, & inueſtituræ factæ de dictis bonis, ...
ſtatim diceť, ſi dictus Bartholomęus agnat⁹ ...
venire, & ſuccedere ſimpliciter ex diſpoſitione ſta-
tutorū, ſaltẽ poteſt ex natura inueſtituræ, & cōceſſio-
nis, & ſic ex pacto, argumento eorum, q̄ habentur per
Bar. & Alc. in l. ſi mihi & Titio ff. de verb. oblig. ...
articulo, an ius accreſcendi inter duos emphyteotas
11 locū habeat. ¶ Modo † ꝙ dictus Bartholomęus
agnatus excludere debeat ſororẽ agnatā, alias fœ-
minas in ſucceſsione ab inteſtato dictorū bonorum, ...
batur ex ijs, quæ tēpore conceſsionis, & inueſtituræ
cōuenta fuerūt, vt in ſeptimo capitulo antiquorū, &
in octauo nouorū habetur, vbi diciť, ꝙ ſi aliquis ho-
mo, vel ꝑſona de Argēta moriatur ab inteſtato, vel
ſine legitima vltima volūtate, res ſibi ad lineã reno-
uandū cōceſſæ deueniāt ad agnatos ſecundū gradus
prærogatiuam, quibus agnatis deficientibus deue-
niant ad cognatos &c. dummodo non ſint de perſo-
nis prohibitis: & ſic ex pacto, & cōuentione bona hu-
12 iuſmodi ab ītestato debēt ad agnatos ꝑuenire: † agna-
torū aūt appellatione cōprehenduntur agnati maſcu-
li, & non fœminæ, ex quo ſumus in cōtractibus, in qui-
bus maſculinū non concipit fœmininum, vt voluit
Archid. in c. ſi quis ſuadēte 17. q. 4. quē docto. in hoc
cōmuniter ſequūtur, Bal. in cōſi. quod reperiť in vo-
lumine conſiliorū Ang. poſt cōſi. 280. Ioā. de Ana.
in conſ. 4. Corneus conſ. 11. in j. volum. & in alijs plu-
ribus, Ioan. de Imol. in c. potuit de loca. in vltim. ...
Ray. de Forliuio poſt Guliel. de Suza. ī l. tres fratres
ff. de pactis, Roma. in cōſ. 33. Alc. in conſ. 61. in j. vo-
lumine, Iaſ. in l. ſi qs id, quod ff. de iuriſdic. om. iud. &
in l. quæ de legato. ff. de leg. j. Dy. in c. 2. de reg. iur. in
6. Iaſ. in l. veteribus ff. de pactis, Antonius in c. quon-
dā extra de pactis, Petrus de Ancha. in clem. j. eo.
Bal. in l. gallus §. j. ff. de lib. & poſth. Roma. in cōſ.
Ioan. de Imol. in conſ. 38. Alex. in conſi. 125. in j. &
in 5. volu. & nos ſumus in contractibus, in quibus
eccleſiæ preiudicio agitur, ergo debet fieri ſtricta in-
terpretatio, vt appellatione agnatorū maſculi, & non
fœminæ cōprehendantur, veluti ēt inquit Alex. in d.
13 conſ. 125. ¶ Non obſtat, † ꝙ bona cōducta ab archie-
piſcopatu ſunt cōceſſa ꝓ ſe, & hæredibus, quorum ap-
pellatione etiam extranei, & maſculi, ac fœminę ve-
niūt l. ſciendū l. hr̄dis appellatione ff. de verb. ſignif.
l. in annalibus C. de leg. Bar. & alij in l. gall⁹ §. ēt ſi pa-
rente. ff. de libe. & poſth. Abbas, & communiter doc.
in c. in præſentia de probat. in 1. gl. l. ſi pactū ff. de pro-
14 bat. cum ſimilibus: quia reſponderi poteſt, † ꝙ ratio-
ne ſubiectæ materiæ verbū hr̄des quandoq; aliter, &
diuerſimodè capitur, nā quādoq; pro filiis, vt ...

...ſto in fi.cũ ibi no.ff.ad trebell.quãdoq; ꝓ filijs,& de-ſcẽdẽtibus maſculis, & nõ fœminis, vt c.j.§.ꝓfectò de ...e corradi, Bal.ĩ c.j.§.donare qualiter olim feu.ali. ...in fin.in verſi.ſed dubitatum &c.& plenè habetur ...Abb.& Moder.in d.c.in p̄ſentia,& p Alex. in l.etiã ...ſolu.matri. & in l. qđ dicitur ff. de verb.obligi.Sed ...natura ꝯceſsionis emphyteoſis ĩ caſu noſtro ab in-...ſtato non poſſunt ſuccedere,niſi agnati,& ſic maſcu ...tũ,& nõ fœminæ, maſculis agnatis extãtibus,vt ...ſtĩ, qa ſimpliciter agnati vocanī, ergo appellatio ...ſtũ,eueniẽte caſu ſucceſsionis ab inteſtato,extã-...ibus agnatis maſculis, fęminæ dicenī excluſæ: Et be-...hoc nobis inſeruit id,qđ voluit Paul.Caſt.ĩ cõ-...incip.ꝓponitur in facto &c.† ꝙ ſtante ſtatuto,ꝙ ...li fœminis ab inteſtato p̄ferãtur, appellatione ...lis nõ continentur fœminæ, extantibus maſcu ...lis non extãtibus, veluti etiã eſt de mente Barto. ...iuriſiurandi §.ſi liberi ff.de oper. liber.in j.col. ...ante ſtatuto prędicto maſculi præferunī fœmi ...& fœminæ dicuntur vocatæ ordine ſucceſsiuo,vi...licet non extantibus maſculis, etiã in caſu, quo pa-...ſtipulatus eẽt emphyteoſim ꝓ ſe, filijs, & filiabus: ...propoſitũ eſt optimus tex.in c.j.epiſco.vel Abb. ...laco.de Belui.& in c.j.§.filia de ſucceſſ.feu.Imo. ...potuit colu. v lt. extra đ locat. Sed in caſu noſtro ...ſtatutum,p qđ maſculi fœminis præferũtur,qa ...ſtatutum Ferrariæ,qđ in terra Argentæ p ſupradi-...cta eſt ſeruandũ,hoc eſt cautũ, itẽ quoad huiuſmodi bona emphyteotica,vt dictum eſt,ex forma capitulo...rum conuentionum maſculi in ſuccedendo ab in-teſtato præferũtur fœminis,ergo &c.¶ Nec aduerſaī ſi-...dicta bona ex pacto vendi,alienari,& lega...ri, & in illis hr̄des inſtitui,ergo vr̄,ꝙ ad quoſ-...cunque extraneos, & fœminas tranſire poſsint,vt in ...dixit Ant.Ioan.de Imol.& Felin. in d.c.in p̄ſen-...gl.in illa q.an emphyteoſis eccleſiæ ad hære-...extraneos trãſeat,quia reſponderi poteſt,ꝙ per il...los modos quidem dicta bona ſic ad extraneos, & ad ...fœminas quoque trãſire poſſent, ſed p viã ſucceſsio-...nis ab inteſtato nequeunt ad alios trãſire,quã ad agna...tos maſculos,& non ad fœminas exiſtentibus maſcu...lis: enim ĩ caſu ſucceſsionis ab ĩteſtato ẽ expreſsè, ...ſpecialiter prouiſum, vt ſupra:& ideo iſtud ſeruan...dum in ſucceſsione ab inteſtato,& nõ illud,qđ gene...raliter in alijs diuerſis caſibus ꝓuiſum fuit, arg.l.doli ...clauſula ff.de verb.obliga.& l.pater filiũ.§.fundũ in fi. ...de lega.iij. ¶ Stantibus p̄miſsis ꝓ veris,ꝙ dicta Lu-...cia ſit excluſa,dubitatur,an,& ex quibus bonis ipſa ſit ...alenda,& dotanda? † & ipſam alendã fore, & dotãdã ...quoq; cõcludo de bonis paternis,quę ad dictũ Nico...laum iuniorẽ ꝑuenerũt ex ſucceſsione paterna,& in q-...bus dictus Bartholomęus eſt ſucceſſurus, arg.l.q filiũ ...ff.vbi pupil.educ.deb.cum ibi not.& l.fi.vbi Bal. C.de ...dot.promiſſ.qđ etiam videtur diſpoſitum per ſtatuta ...Argentæ,quæ in hoc ſunt ſeruãda,ex quo ſpecialiter ...ſuper hoc diſponunt p ſupradicta: in qbus ſtatutis ma...xime fol.97.prouiſum eſt quòd ſiquis inteſtatus đ ceſ-...ſerit,relictis filijs, & filiabus,pro vt deceſsit ſer Nico...laus pater dicti Nicolai iunioris, tũc hr̄ditas ꝑuenire ...debeat ad filios maſculos, & ꝙ filię ſint dotãdę arbitrio ...conſanguineorum,& trium propinquorũ,dũmodo ipſis fi-

17 ...lijs non minus falcidia aſsignetur,† cuius falcidiæ ...appellatione ſtatutum voluit comprẽdere legitimã ...iure naturæ debitam,non autem falcidiam,q̄ ex lega...tis particularibus detrahitur, vt per totum Inſtit.ff.& C.ad l.Falci.Nec Trebellianicam, quæ ex fideicõmiſ...ſis vniuerſalibus đ trahiī l.cogi, & p totũ ff.ad trebell. ...quæ falcidia quãdoque appellatur, vt in l.iubemus.C.ad Trebell.l.cohæredi §.cũ filiæ ff.de vul.& pu.nã appel-...latione falcidię legitima quoq; iure naturę debita cõ-prehenditur l.papinianus §.quarta ff.de inoffi.teſtã.& maximè qñ reſpectu filiorum inſtitutis fit mentio de falcidia, vt voluit Bart.in l.j.in princ. ff.ad l.Falcid.& in auth.vnde ſi parens.C.de inoffic.teſtam.quæ legitima,ſeu falcidia in caſu noſtro quoad dotẽ aſsignãdam ipſi Lucię de bonis hr̄ditarijs ſer Nicolai eius patris eſt ſexta pars omniũ bonorum, deducto ære alieno bonorum dicti ſer Nicolai:quoniam cũ ipſe duos tãtum habuerit filios, videlicet Nicolaum, & Luciã, reſpectu amborum tertia pars bonorũ, deducto ære alieno,dicatur eſſe legitima debita iure naturæ, quæ erat inter ipſos filios diuidenda.Quo fit,vt in effectu pro legitima,ſeu falcidia ſexta pars bonorum ad Luciam ſpectare debeat, vt habetur in auth.nouiſsima, ibique ſcriben.C.de inofficioſo teſtõ,iuncta d.l.papinianus §.quarta.Et ideò ad minus pro dote dictæ Luciæ eſt illi aſsignanda prædicta ſexta pars bonorũ,deducto ære alieno. Poſſet ẽt illi plus dari arbitrio ꝯſanguineorũ,qñ ſimplex legitima non ſufficeret pro dote, attenta qualitate, & conditione perſonarũ argu. l.cum poſt §.gener.ff. de iure dotium l.ſi filiæ ff.de legat.iij.cum ſimilib.iuncta diſpoſitione ſtatutorum dictę terrę Argẽtę.¶ Quis aũt ad expẽſas litis teneatur, ſitque in illis condemnandus? Breuiter dico,ꝙ cũ articuli,ſemper qbus litigatum eſt, aliquid in ſe difficultatis,& dubij habeant, idcirco vtraq; pars poteſt dici iuſtam litigãdi cauſam habuiſſe, & propterea vtrãq; ab expenſis eſſe abſoluendam, ad tradita per Barto. Alexan.& Modern.in l.properandum in §.ſinautem alterutra cum ſimil.ibi not. C. de iudicijs. Laus Deo.

SUMMARIUM.

1 *Prohibitio nec ob iuſtam cauſam expreſſam,nec reſpectu alicuius perſonæ facta tanquam nuda ſeruanda non eſt,nullumq; iuris effectum producit,*
2 *Etiamſi pluribus inſtitutis facta dicatur.*
3 *Et vt valeat,neq; nuda dicatur,quid requiritur.*
4 *Quid de facta per modum conditionis.*
5 *Modus,non cõditio opponitur,quãdo diſpoſitioni perſonæ aliquid adiungitur per verba etiam futuri temporis.*
6 *Subſtitutio ſimplex facta per verbum ſubſtituto abſque tractu temporis quomodo poſſit valere.*
7 *Subſtitutio reciproca per ſe, & ſimpliciter facta nunquam fideicom.continet etiam poſt aditam hæreditatem.*
8 *Neque fieri dicitur non honoratis, vt fideicom.contineat.*
9 *Etiamſi clauſula codicillaris adeſſet.*
10 *Subſtitutio facta pluribus de filijs ipſorũ intelligitur,vt cuilibet ipſius alij ſint ſubſtituti,non autem omnium filij cuilibet.*
11 *Subſtitutio talis eſſe cenſetur, qualem verba ipſius demonſtant.*
12 *Clauſula in fine poſita quando ſit ad proxima tantum referẽda,*
13 *Conditio,ſi grauatus deceſſerit ſine liberis, quando tacitè à lege ſub intelligatur.*
14 *Relatiuum quis,vel qui &c. ad quæ præcedentia referri poſſit.*
15 *Et quãdo ad præcedentia ſtet augmentatiue, & non reſtrictiue.*
16 *Deficere qui dicantur*
17 *Subſtitutio,quæ diuerſimodè poteſt intelligi,locum in eo caſu habet,qui realiter euenit,*
18 *Verbũ reuerti eſt cõe habens directã, & obliquã ſignificationẽ.*
19 *Subſtitutio compendioſa poteſt importari p hæc verba,videlicet, & in caſu,quo deficerent maſculi.*
20 *Subſtitutus regulariter præfertur coniuncto.*
21 *Subſtitutio vbicunque eſt facta pluribus poſt illorum mortem, & in tota hæreditate, vno decedente, ſubſtitutus ad illius partem admittitur,excluſo coniuncto.*
22 *Subſtitutione facta pluribus poſt illorum mortem,quãdo ipſi inuicem ſubſtituti dicantur, & ſubſtitutum exludant,& quando non vſque ad numer.25.*
23 *Ea facta in proprietate, non dicuntur inuicem ſubſtituti,ſecus in vſufructu.*
24 *Paul.de Caſt.in l.hęredes mei.§.cũ ita ff.ad Trebell.declaratur*

Subſti-